29. ՀԱՍՏ ՈՒ ՊԵՐԱԿ ԼՈԽ ՄԻՆ ԿՑԻՆ Ա

Ինո̈ւմ ա, չինո̈ւմ մին մարթ․ էտ մարթին մենակ մին տղա յա ինո̈ւմ․ Տեսնում ա, վըեր ո̈ւրանց երգյիրումն ապրել չի ինո̈ւմ, տղան յոր ա օնում՝ շատ երգյիրնե յա շոռ կյամ, թա տըեսնա վըե՞րդեղ ըպրելի թա̈հրը կա․

Շատ ըն քյինամ, թա խըեգյ, մին երգյիր ըն տո̈ւս կյամ, վըերդեղ մարթիքյ ըպրանքեն լա̈վը նան փիսը ճոկում չըն, ամմըեն ջուռռա ապրանք մին կյինավ ըն ծախում՝ կասսոիմն էլ ա իրեք կապեկ, հացըեն գյուրվանքան էլ, սուղանըեն գյուրվանքան էլ, ծմըերուկն էլ, կարտոշկան էլ, մին խոսկավ՝ լոխ, ամմըեն հինչ․ Տղան վըեր իտի տըեսնում ա, հորն ասում ա.—Էս երգյիրըն իկական մըեր տըեղն ա, հինչ վըեր լա̈վ ա, ինքյ կօնըենքյ, հըրուստանանք․ Հա̈րն էլ ասում ա.—Չէ՛, մին երգյիրումը վըեր ըպրանքըեն լա̈վը նան փիսը կարում չըս ճոկեն, էն երգյիրումը հունց կըկա՞ըեն մըեզ ճինանչին, մարթ կյինհատըեն, չէ՛, քյինանք մին օրիշ երգյիր․

Հըե յըն ինո̈ւմ, քյինա̈մ․ Շատ վըեր քյինամ ըն, մին օրիշ երգյիր ըն տո̈ւս կյամ, տըեսնում էտ երգյիրին ժուղովուրթը հըվաքվել ըն, մին մարթու սուդ ըն անջուկ օնում․ Սուդ անողն էլ թաքավըերն ա ինո̈ւմ․ Թաքավըերն էտ մարթին հըրցնում ա. «Տու խե յը՞ս տոնըտ պեցո̈ւր շինա̈լ, վըեր կյողը կյա քու տանըտ ագուշկան վըեր ինգյի, մըեռնի․ Տոնըտ վըեր քաշ ինիր շինած, կյողը վըեր կինգյա̈ր, վըեննը կըկոտրար, ծըեռքը կըկոտրար,

ֆնթյը սաղ կըմնար։ Տոնըտ վըեր պեցո՛ւր ըս շինալ, տրա հետե քեզ պիտի կախ տանք, հինչ օ՞նըես ըսելիս։ Էս մարթն ասում ա.—Թաքավըերն ապրած կենա, տոնը հու ե՞ս չըմ շինալ, ուստեքյն ըն շինալ, թա կախ ըս տըլական, ուստոցը կախ տու։

Թաքավըերն ուստոցը ծեն ա տամ, հըրցնում, թա խե յը՞ք էտ մարթին տոնը պեցո՛ւր շինալ, վըեր կյողը կյա տրա ագուշկան վըեր ինգյի, մըեռնե, տրա հետե ծըեզ կախ ըմ տամ, հինչ օ՞նըեք ըսելի։ Ուստեքյն ասում ըն.—Թաքավըերն ապրած կենա, մունք էտ տոնը շինելիս վախտը քու պըլատատ մին ախճիգյ շատ լավ երք ըսելիս ա իլալ, երքեն սասը կյալիս ա իլալ մըեզ հըսնելիս, ծի՛րան տըսնալիս չընք իլալ, տոնը պիցըրցըրալ ընք, վըեր էտ ըխճըկանը տըեսնանք, թա կախ ըս տըլական, էտ ըխճըկանը կախ տու։

Թաքավըերը հրաման ա տամ, վըեր ծի՛րան պըլատումը հիչքան ախճիգյ կա, հըվաքեն, պիրին ծի՛րա՛ն կուշտը։ Թաքավըերեն պըլատումն էլ ըխճըկեքյը շատ ըն ինո՛ւմ, լոխ հըվաքում ըն պիրում, հըրցըփորց անում, տըեսնում էտ երք ասողը թաքավըերեն մաղար ախճիգյն ա։ Թաքավըերն ծի՛րա՛ն ըխճըկանը հըրցնում ա, թա խե յը՞ս իլալ քու ութաղատ երք ըսելիս, վըեր ուստըեննեն քու գյա՛րգյա՛տ էն մարթին տո՛նը պեցուր շինին, վըեր կյողը վըեր ինգյի մըեռնե։ Ախճիգյը կարում չի խոսե։ Թաքավըերը հրաման ա տամ, վըեր ծի՛րա՛ն ըխճըկանը տանեն կախ տան։

Տանում ըն քյա՛նգյիրը հըղլակ անում, ըխճըկանը պիցըրցնում գարրեխկան, յի՛րա՛ն վըեննը կըցնում, հըղլակը քցո՛ւմ պոկը, վըեր կախ տան։ Ըխճըկանը կլո՛խը նան չյա՛նա՛ն էնքան կուճուր ա ինո՛ւմ[1], վըեր հըղլական տո՛ւս ա ինգյո՛ւմ տափըեն վըեր ինգյո՛ւմ։ Իրեք հետ ըխճըկանը վիզը քցո՛ւմ ըն հըղլակը, իրեք հետ էլ տո՛ւս ա պըրծնում, տափըեն վըեր ինգյո՛ւմ։ Թաքավըերն ծի՛րա՛ն նա՛զիր-վեզիրին ասում ա.—Քյեցեքյ, տըեսեքյ մըեծ կըլխավուր մարթ կա՞, փըռնեցեքյ, պերեքյ կախ տուվեքյ։

Նազիր-վեզիրը հըվաքված մարթուցը մաշին եչում ըն, տըեսնում մին մըեծ կըլխավ, կուռուզնոտ մըզերավ մարթ ծի՛րա՛ն տղըեն նհըետ ժուղովուրթեն մաշին վըեննը կացած, թիմա՛շա յա անում։ Քյինա՛մ ըն, ասում.—Թաքավըերը քեզ ծեն ա տամ։ Տա տղըեն նհըետ մոտանում ա, թաքավըերեն կլոխ տամ, վըեննը կենում։ Թաքավըերն ասում ա.—Սրա կլո՛խը լոխճընան մըեծ ա, կախ

---

1 Ղարաբաղի բարբառում թվի անհամաձայնության հաճախ ենք հանդիպում (Ս. Բ.).

տուվեքյ։ Էտ մարթն էլ ասում ա.—Թաքավորն ապրած կենա, գյոնդում ըմ, վրեր իմ մեխկըս մենակ իմ կլոխըս մրեծ ինիլն ա, տրա հետն յել ինձ կախ ըք տըլական, հենգյ բոպեյան եռը կյիլական ըմ՝ իմաստուն տըեռած։ Թաքավորը Թա՝ դե վրեր իսի յա, ինձ կախ տուվեքյ, հու հինչ պեն գյոնդում չի, Թող մարեն պահե, հենգյ բոպեյան եռը իմաստուն տըեռած կըկյամ, լոխ տըեմ։

Թաքավորն իսի յա ասում, լոք տամ, պիցրանում գանբրեռկան։ Ջալլաթը քյենդիրը քցում ա պոկը, գարբեռկան տական տանում օնում։ Եշում ըն հենգյ բոպե, Թաքավորը կավուչ, տասը բոպե, կավուչ, քսան բոպե, էլլա կավուչ։
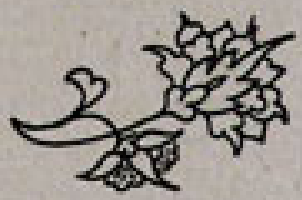
Թաքավորը հանգյվալ ա։ Հու՞ր Թաքավոր տինին, հու՞ր չի տինին, պիրում ըն էտ կլոխը մրեծ մարթին Թաքավոր տինում։